

Työsuojeluviranomaisen ajankohtaiset toukokuussa 2025

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

@tervettatyota

Työsuojelu- viranomaisen vuosivolyyymi 2024

Aluehallintovirasto
Työsuoja

20 600 työsuojelutarkastusta
noin 17 000 valvontakohteessa

Noin 48 000
annettua velvoitetta

Noin 37 000
yhteydenottoa

Noin 66 000 tavoitettua
työpaikkaa webinaareilla ja
muulla suoraviestinnällä

Noin 1,3 miljoonaa
Työsuoja.fi-käyttäjää

Viimeinen AVI-vuosi

- Käynnissä viimeinen vuosi AVI:ssa ja 5 erillisen työsuojelun vastuualueen voimin
- Vuoden 2026 alusta työsuojelu on osa perustettavaa Lupa- ja valvontavirastoa
- Valmistelu on parhaillaan kiivaimmillaan
 - Työsuojelua jeesaa jo vuosia ”harjoiteltu” yhteistoiminta, esim. yhteinen tulossopimus ja mm. 80 % valvonnasta on valtakunnallista
 - Uudistus on toivottu ja järkevöittää arjen työtä esim. valtakunnallinen toimivalta
 - Työsuojelun riippumaton asema säilyy

Arki nojaa myös vuonna 2025 kolmeen peruspilariin

Strategiakauden /runkokauden 2024-2027 toinen vuosi

- Ilmiöpohjainen valvonta jatkuu myös LVV-virastossa
- **Valvonnassa kolme ilmiötä**
 - Työolot
 - Reilu työelämä
 - Psykososiaalinen kuormitus
- **Muu vaikuttamistoiminta** osana valvontaa
- **Neuvonta on kattavaa**

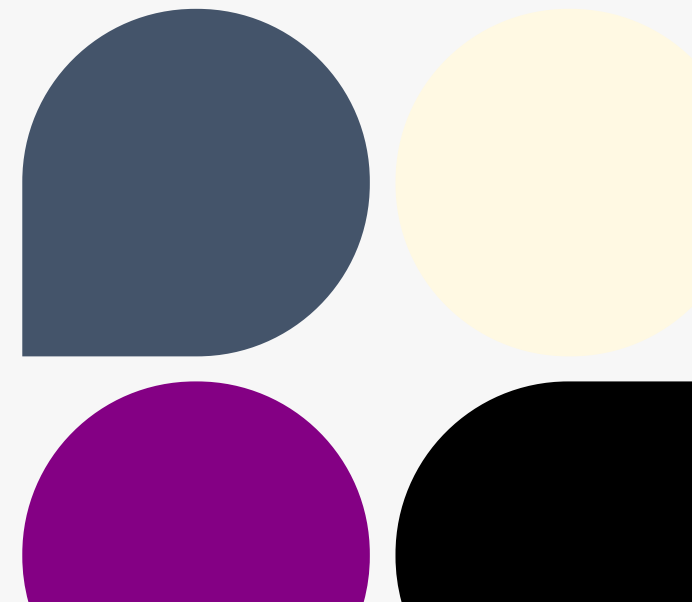

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Vuoden 2026 alussa on luvassa organisatorisia muutoksia:

Lupa- ja valvontavirasto

Lupa- ja valvontavirastoon kootaan valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä

- Lupa- ja valvontavirasto on uusi, perustettava monialainen valtion viranomainen.
- Lupa- ja valvontavirastoon kootaan tehtäviä nykyisistä virastoista:
 - suurin osa nykyisten aluehallintovirastojen tehtävistä
 - Valviran tehtävät
 - ELY-keskuksista ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät. Osa ympäristöalan tehtävien siirtymisestä ratkeaa alueidenkäyttölain uudistuksessa.
- Lupa- ja valvontaviraston toiminnan on tarkoitus käynnistyä vuoden 2026 alussa. Laki on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä
 - Samassa nykyisten virastojen toiminta lakkaa.

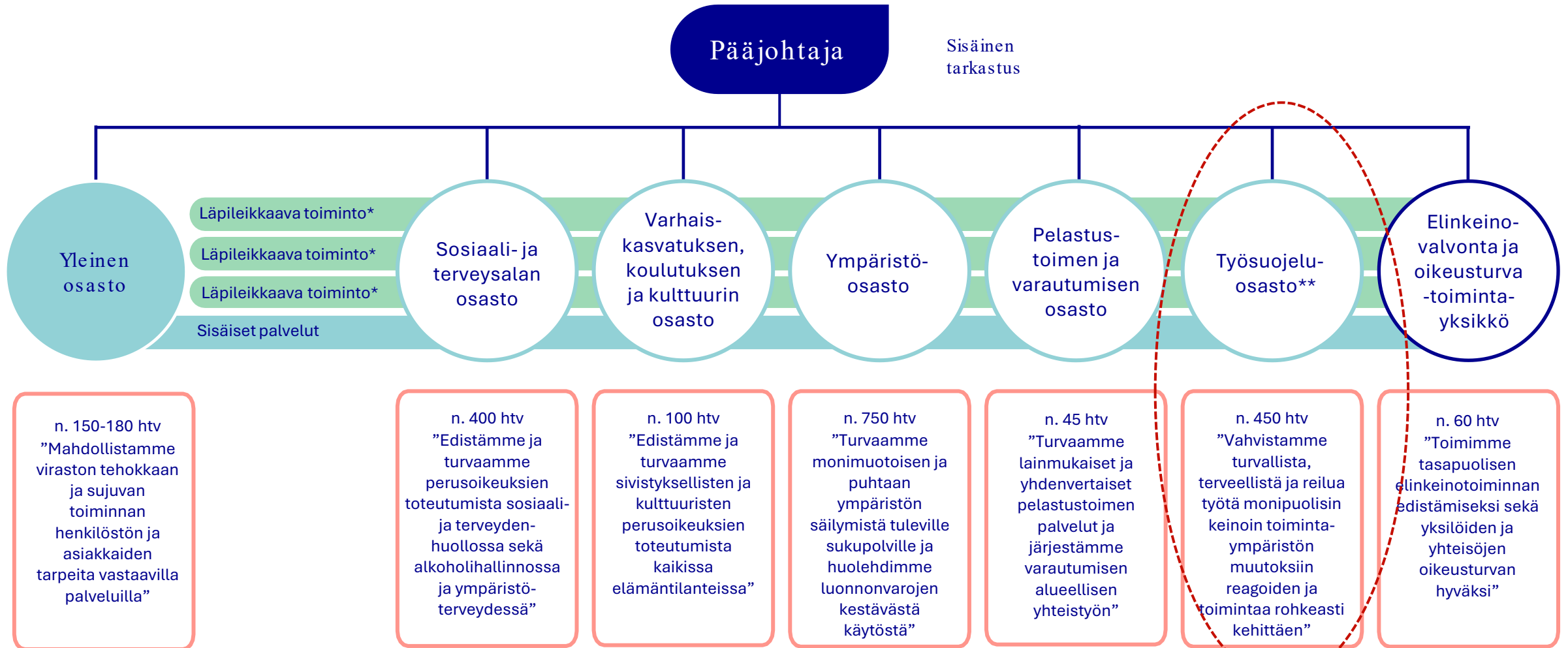

Työsuojelun on osa uutta virastoa – riippumattomuus jatkuu

- Työsuojeluvalvonnalle organisaatiouudistus ei tuo muutoksia – lainsäädäntöön ei siltä osalta ole tulossa muutoksia
- Nykyiset viisi erillistä työsuojelun vastuualuetta sulautuvat yhteen yhdeksi valtakunnalliseksi työsuojeluosastoksi eli työsuojeluviranomaiseksi
- Työsuojelussa tehdään jo nyt valtakunnallista yhteistyötä ja uudistuksen myötä viimeisetkin esteet tieltä poistuvat, kuten toimivaltarajat

Lupa- ja valvontaviraston organisaatio

Työolot

Valvontaa kaikkiin nelivuosisikauden tavoitteisiin painottaen **kemiallisten** ja **biologisten** tekijöiden valvontaa

Muun vaikuttamistoiminnan painotus:
Kemialliset ja biologiset tekijät

Saataville valvonnan havaintoihin liittyvää **tietoa fysikaalisista** tekijöistä ja **fyysisestä** kuormituksesta

Koko alihankintaketjuun vaikuttavan valvontaotteen suunnittelu

Oppilaitosyhteistyö

Valvonnan kohdentaminen erityisen **haastaviin valvontakohteisiin**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Reilu työelämä

- Valvontaa nelivuotiskauden tavoitteisiin **riskiperusteisesti**
- **Tiedonsaantioikeuksien** hyödyntämisen mallintaminen valvontaprosessiin
- **Moniviranomaisyhteistyön** vakiinnuttaminen ja jatkokehittäminen (yhteys harmaan talouden torjuntaohjelmaan)
- Paikallisen sopimisen valvontaprosessin kehittäminen ja valvonnan käynnistäminen
- Tiedon tuotannon **painotus: työnantajat, paikallisen sopimisen lainsäädäntömuutos**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Psykososiaalinen kuormitus

- Valvontaa nelivuotiskauden tavoitteisiin **riskiperusteisesti**, huomioiden erityisesti työntekijöiden **henkilökohtaisten edellytysten huomioiminen**
- **Yhdenvertaisuuden** edistämisen valvonta
- Monikanavainen viestintä valvonnan havainnoita ja tuloksista -> henkilökohtaiset edellytykset, työterveyshuoltoyhteistyö
- Tutkimus- ja asiantuntijalaitosyhteistyö

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Paikallinen sopiminen työsuojeluvalvonnan näkökulmasta

Aluehallintovirasto
Työsuoja

@tervettatyota

Työsuojeluviranomaiselle uusi tehtävä

- Paikallisen sopimisen lakiuudistuksen tarkoituksena oli laajentaa paikallinen sopiminen kaikkiin yrityksiin riippumatta siitä, kuuluuko yritys työnantajaliittoon tai millainen työntekijöiden edustus yrityksessä on.
- Työlainsäädännön useista säännöksistä on aiemmin mahdollistanut poiketa valtakunnallisten työnantaja- ja työntekijäyhdistysten välisellä työehtosopimuksella. Jatkossa vastaava sopimismahdollisuus liittyisi myös yrityskohtaisiin työehtosopimuksiin. Lisäksi työntekijäpuolta edustavana sopijapuolena voisi jatkossa olla myös valtakunnallisen työntekijäyhdistyksen jäsenyhdistys.
- Työlainsäädännön pakottavilla säännöksillä turvattaisiin jatkossakin työsuhteiden olennaisimmat vähimmäisehdot.
- **Paikallisten sopimusten valvontaa järjestäytymättömissä yrityksissä tehostettaisiin – valvontatehtävä on nyt työsuojeluviranomaisella.**
- **Paikallinen sopimus tulee toimittaa työsuojeluviranomaiselle, ja velvollisuuden laiminlyönnistä voitaisiin määrätä laiminlyöntimaksu.**

Uuden lain ydinmuutokset

Muutos: TES:iin perustuva sopiminen

Luottamusmiehen puuttuminen

- Lähtökohtana, että henkilöstön edustus paikallista sopimusta tehtäessä määräytyy työehtosopimuksen mukaisesti.
- Toissijaisesti: Jos työehtosopimuksessa tarkoitettua edustajaa (esim. luottamusmiestä) ei ole, noudatetaan työehtosopimuksessa sovittua vaihtoehtoista tapaa, jos sellaisesta on sovittu.
- Viimesijassa sopimus voidaan tehdä luottamusvaltuutetun kanssa.
 - Työaikalain alaan kuuluvissa eräissä asioissa paikallinen sopimus voidaan nykyiseen tapaan tehdä myös henkilöstön kanssa yhdessä tai muu henkilöstön valtuuttama edustaja.
- Järjestäytynyttä ja järjestäytymätöntä työmarkkinakenttää kohdeltaisiin samalla tavalla.

TSL 2:7a § 2. mom:
Jos työehtosopimuksen mukaan paikallisen sopimuksen osapuoleksi edellytetään luottamusmiestä, sopimus tehdään tämän kanssa. Luottamusmies edustaa tällöin kaikkia niitä työntekijöitä, joihin kyseistä työehtosopimusta sovelletaan. Työntekijöillä, jotka eivät ole työehtosopimukseen sitoutuneen työntekijäyhdistyksen jäseniä, on kuitenkin oikeus enemmistöpäätöksin valita keskuudestaan luottamusmiehen rinnalle luottamusvaltuutettu edustamaan heitä paikallista sopimusta koskevissa kysymyksissä. Tällöin paikallinen sopimus on tehtävä luottamusmiehen ja luottamusvaltuutetun kanssa.

Siirtymäsäännös

”Lain 2 luvun 7 a §:ää ei sovelleta, jos työehtosopimus, jonka määräykseen paikallisen sopimuksen tekeminen perustuu, on solmittu ennen tämän lain voimaantuloa.”

19.12.2024/942:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Lain 2 luvun 7 a §:ää ei sovelleta, jos työehtosopimus, jonka määräykseen paikallisen sopimuksen tekeminen perustuu, on solmittu ennen tämän lain voimaantuloa.

[HE 85/2024](#) , TyVM 14/2024, EV 174/2024

- Työsopimuslaki 7 a § 5 mom.:

*”Henkilöstön edustajan kanssa tehtävä paikallinen sopimus on tehtävä kirjallisesti ja työnantajan on toimitettava se **työsuojeluviranomaiselle kuukauden kuluessa sopimuksen tekemisestä.**”*

- Nyt uuden lain mukaisia sopimuksia on vastuualueille tullut parikymmentä

Työsuojeluviranomaisen sivujen kautta voi toimittaa paikallisen sopimuksen – toiminto avattu eilen 26.5

The screenshot shows the Työsuojelu.fi website interface. On the left is a dark blue sidebar with a menu containing: Työsuhde, Työolot, Työterveys ja -tapaturmat, Työsuojelu työpaikalla, Harmaa talous, Markkinavalvonta, Tietoa meistä, and Asiointi ja yhteyshenkilöt. Below the menu are links for Puhelinneuvonta, Yhteyshenkilöt, and Luvat ja ilmoitukset. The main content area has a purple header with a checkmark icon and a breadcrumb trail: Työsuojelu.fi / Asiointi ja yhteyshenkilöt / Luvat ja ilmoitukset / Ilmoitus paikallisesta sopimuksesta. The title 'Ilmoitus paikallisesta sopimuksesta' is prominently displayed, followed by language options 'På svenska' and 'In English'. The text explains that a local agreement can be made based on a collective agreement, starting from 1.1.2025. It lists conditions for the employer: not being a member of an employer association and the agreement being based on a collective agreement. It also states that the agreement must be in writing and submitted within the month of the agreement's conclusion. A list of required information is provided: Employer details, Reporting details, Information provider (if different from the reporter), and Details of the local agreement, including when it was made, start and end dates, whether it's based on a collective agreement, and the representative or witness.

Työsuojelu.fi / Asiointi ja yhteyshenkilöt / Luvat ja ilmoitukset / Ilmoitus paikallisesta sopimuksesta

Ilmoitus paikallisesta sopimuksesta

[På svenska](#) • [In English](#)

Yleissitovan työehtosopimuksen perusteella voi tehdä paikallisen sopimuksen, jos tähän on valtuutus työehtosopimuksessa. Paikallisen sopimuksen voi tehdä 1.1.2025 jälkeen solmitun työehtosopimuksen perusteella myös järjestäytymättömillä työpaikoilla.

Työnantajan on toimitettava paikallinen sopimus työsuojeluviranomaiselle, jos

- työnantaja ei kuulu työnantajaliittoon
- sopimus pohjautuu työehtosopimukseen, jota työnantaja noudattaa yleissitovuuden perusteella.

Paikallinen sopimus on tehtävä kirjallisesti, ja työnantajan on toimitettava se työsuojeluviranomaiselle kuukauden kuluessa sopimuksen tekemisestä. Toimitusvelvollisuus ei koske yksittäisen työntekijän kanssa tehtävää sopimusta.

Toimita seuraavat tiedot työsuojeluviranomaiselle paikallisen sopimuksen yhteydessä:

- Työnantajan tiedot
- Ilmoittajan tiedot
- Lisätietojen antaja (jos eri kuin ilmoittaja)
- Tiedot paikallisesta sopimuksesta
 - Milloin sopimus on tehty?
 - Sopimuksen alkamis- ja loppumispäivä
 - Mihin työehtosopimukseen sopimus perustuu? Tarvittaessa myös, mihin työehtosopimuksen kohtaan sopimus perustuu.
 - Henkilöstön edustaja tai taho, jonka kanssa sopimus on tehty (esim. luottamusmies,

Kysymys: Jos työpaikalla on valittuna sekä luottamusmies että luottamusvaltuutettu, voiko vain toinen sitoutua sopimukseen?

- Laki ei estä sopimista vain toisen kanssa
- Sopimus sitoo niitä, joita edustaa
- Työnantajan tulee kuitenkin huolehtia tasapuolisesta kohtelusta (TSL 2:2 §)
 - Estää käytännössä sopimisen vain osan henkilöstön kanssa
 - ”Työnantajan on kohdeltava työntekijöitä tasapuolisesti, jollei siitä poikkeaminen ole työntekijöiden tehtävät ja asema huomioon ottaen perusteltua.”

Muutos: Luottamusvaltuutetun valmiuksia paikalliseen sopimiseen parannettaisiin

- Jos luottamusvaltuutettu toimisi henkilöstön edustajana paikallisia sopimuksia tehtäessä, työnantajan olisi edistettävä tämän valmiuksia toimia ao. tehtävässä.
- Valmiuksien edistämisvelvoite koskee luottamusvaltuutetun osaamista ja työpaikan toimintaympäristön tuntemusta.
 - Taustalla ajatus siitä, että työnantaja tarjoaa kaikki tarpeelliset tiedot tai sopimusta ei synny
 - Laissa ei ole tarkasti määritelty mitä nämä tiedot tai koulutus olisivat, vaan tarve määräytyy kulloisenkin sovittavan asian perusteella

Muutos: Vuokratun työntekijän asema

- *Työsopimuslaki 2 luku 9 §:*

*”Käyttäjäyritystä sitovan työehtosopimuksen määräysten nojalla tehdyllä työnantajan ja vuokrattujen työntekijöiden välisellä paikallisella sopimuksella ei saa asettaa vuokrattua työntekijää palkkaa, työaikaa ja vuosilomaa koskevien ehtojen osalta **käyttäjäyrityksen työntekijöitä** heikompaan asemaan.”*

- Käytännössä siis vuokraava yritys (= työnantaja) saa tehdä käyttäjäyritystä sitovan työehtosopimuksen perusteella paikallisen sopimuksen, mutta se ei saa johtaa vuokratyöntekijöiden epäedullisempaan kohteluun suhteessa käyttäjäyrityksen työntekijöihin.

Oikeussuojakysymykset

- Oikeussuoja (valvonta ja riitaisuuden ratkaisu) perustuisi voimassa olevaan lakiin.
- Järjestäytyneen kentän osalta liitot valvovat työehtosopimusten ja niiden nojalla tehtyjen paikallisten sopimusten noudattamista. Riitaisuudet ratkaistaan työtuomioistuimessa.
- **Järjestäytymättömässä** kentässä työsuojeluviranomainen valvoisi, että paikallinen sopimus pysyy lain ja työehtosopimuksen sallimassa raamissa. Riitaisuudet ratkaistaan yleisessä tuomioistuimessa.

Muutos: Mahdollisuus sopia yrityskohtaisella työehtosopimuksella laista poiketen

- Aiemman lain mukaan valtakunnallisella työehtosopimuksella voi sopia toisin monista työlainsäädäntöön liittyvistä säännöksistä
 - Valtakunnallinen työehtosopimus on sopimus, jonka sopijapuolina ovat valtakunnalliset työmarkkinajärjestöt.
- Nyt vastaavat sopimismahdollisuudet ulottuu yrityskohtaisiin työehtosopimuksiin. Sopijapuolina:
 - yksittäinen yritys
 - valtakunnallinen työntekijäliitto tai tämän jäsenyhdistys

Muutos: Keltaisten työehtosopimusten estäminen

- Työehtosopimuslakia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että työntekijäyhdistyksen tarkoitusta arvioitaessa huomioitaisiin yhdistyksen muodollisen tarkoituksen lisäksi yhdistyksen tosiasialliset päämäärät ja toiminta.
- Muutoksen tarkoituksena on varmistaa, että työehtosopimuksina pidetään vain sellaisia sopimuksia, joissa sopijapuolet aidosti edustavat työnantaja- ja työntekijäpuolta.

Valvontaoikeus laajenee

- Työsuojeluviranomainen valvoo edelleenkin pakottavaa lainsäädäntöä kaikilla työpaikoilla
- Työehtosopimusmääräyksiä valvotaan yleissitovuuden perusteella (TSL 2:7 § ja 2:9 §)
- Paikalliset sopimukset olleet sivuosassa aikaisemmin
 - Lähinnä säännöllisen työajan järjestelyt
- Jatkossa osa normaalia valvontaa
 - Työnantajan tulee esittää, mihin perustuu laista poikkeaminen
 - Tiedonsaantioikeus laaja (valvontalaki 4 §)
 - Toimitusvelvollisuus (TSL 2:7a §)

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Ensi viikkoon saakka työnantajat ovat voineet lähettää sopimuksen vastuualueiden kirjaamoihin. Valmistumassa sähköinen kanava.

Mitä tietoja toimittamisen yhteydessä kysytään?

- Toimittavan työnantajan nimi
- Toimittavan henkilön nimi, asema ja sähköposti
- Lisätietojen antaja, jos eri kuin toimittanut henkilö
- Mihin työehtosopimukseen paikallinen sopimus perustuu?
- Mihin työehtosopimuksen kohtaan sopimus perustuu?
- Jos sopimuksella poiketaan lain säännöksestä, mistä säännöksestä on kyse?
 - Esim. työaikalaki 30 § - työvuoroluettelo
- Kenen kanssa sopimus on tehty?
- Sopimuksen voimassaolo
- Sisältääkö sopimus salassapidettävää tietoa
 - Millä perusteella?
 - Esim. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 § 1 mom. 20 k. – liike ja elinkeinosalaisuudet
 - Ei sido viranomaista, mutta auttaa harkinnassa

Mitä paikallisista sopimuksista valvotaan?

- Sopimiskompetenssia eli kuka saa sopia
- Sopimuksen sisältöä ja työehtosopimuksen mukaisuutta
- Vuokratun työntekijän asemaa
- Toimittamista

- Mahdollisuus tehdä yhteistyötä työehtosopimuksen tulkintaan liittyvissä kysymyksissä sopijaliitojen kanssa!

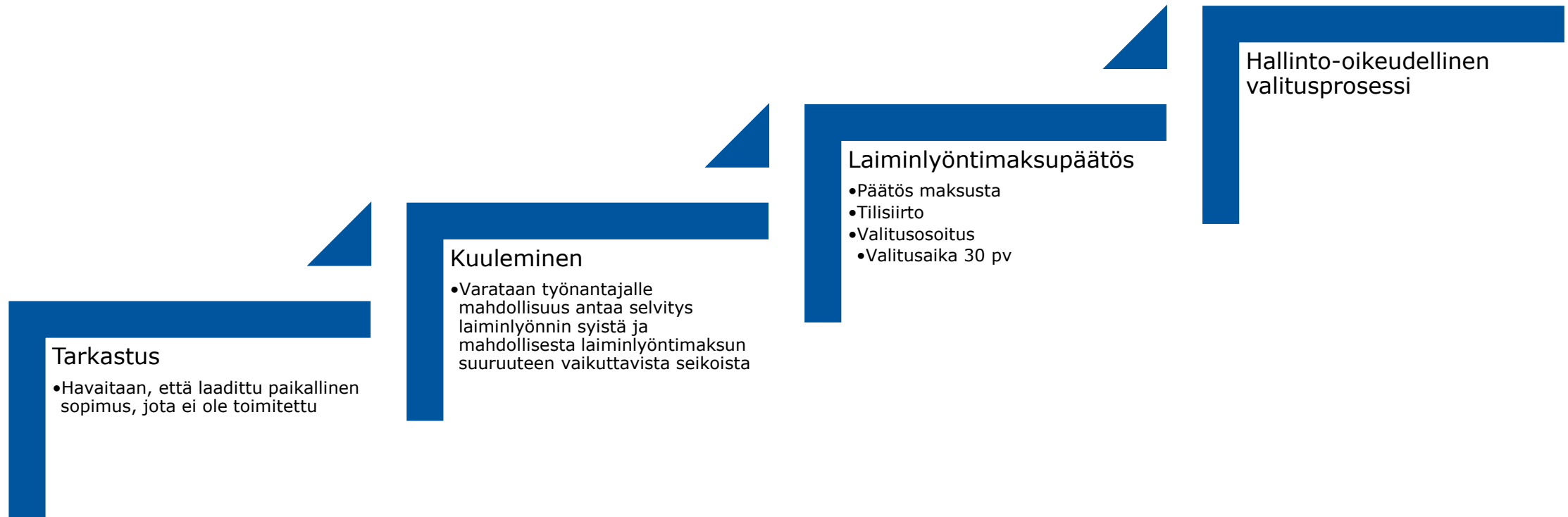

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Laiminlyöntimaksu tehosteena

- Määrätään työnantajalle (yleensä oikeushenkilö)
- Tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyönyt säädetyn velvollisuutensa toimittaa paikallinen sopimus työsuojeluviranomaiselle.
- Laiminlyöntimaksun määrä on vähintään 1000 ja enintään 10 000 euroa.
 - Jos useampi laiminlyönti, yhteinen maksimi 15 000 euroa
- Laiminlyöntimaksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon työnantajan koko, tahallisuus ja laiminlyönnin toistuvuus.
- Laiminlyöntimaksu on jätettävä määräämättä, jos maksun määrääminen on olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta tai laiminlyönti johtuu pätevästä syystä.
- Laiminlyöntimaksua ei saa määrätä, jos laiminlyönnistä on kulunut yli viisi vuotta.

Laiminlyöntimaksuprosessi

Aluehallintovirasto
Työsuojaelu